

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniš posebejke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petst-vrste 8 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svoje frankirajo. — Sokopisi se na vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frano Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravišstvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

London 20. maja. V obeh zbornicah se je začela debata o vprašanji uporabljevanja indijske vojske zunaj Indije.

Dunaj 20. maja. „Pol. Corr.“ poroča: Cela rumunska armada se je naprej proti iztoku ob Karpatah pomeknila. — Rusi so v Rodopskih gorah nekoliko tepeni bili. — Knez srbski je pomilostil na smrt obsojene zarotnike Topolske.

Stockholm 20. maja. Državni zbor je dovolil zahtevani kredit glede vseh onih priprav, ki se imajo narediti za brambo in vzdržanje nevtralnosti. Minister vnanjih stvari je rekel, da nij nobena oblast predloga storila, naj bi se baltičsko morje smatralo kot „mare clausum“ (zaprto morje); on upa, da se bode nevtralnost Švedske priznala tako, kakor leta 1854, ako se vojska začne.

Zrak se čisti.

Ω. Slepništvo z lepimi besedami ne velja več, — dejanja je treba. Ko je počil prvi glas o osvobojenji človeštva izpod despotskega pritiska nevednih vladovalcev, zadostovala je sama bliščeta beseda, ki je obetala novo dobo resničnega življenja, da se je navdušila masa ljudstva, in posegla s krčevitim hrepenenjem po zlatem jabelku svobode. Takrat je bil čas ognjenih govorov, baklad in živio-klicev, iz katerih naj bi se bila rodila prej neznana sreča narodov. A pretekla so leta in leta — nova doba lepih govorov in parlamentarnih bojov pa nij opravičila pričakovanj, katere spolniti je bila obljubila. Skoro vse, kar se je dobrega ukrenilo, bilo je ali mrtvorajeno dete, ali pa je zamrlo v otročjih letih svojega bitja

— sadu pa nij doneslo dosti več, kakor bi ga itak bilo zrasti moralo po naravnem teku življenja, brez onega hrupnega in navdušenega cepljenja novih idej na staro deblo hlapčevskih duhov. Ognjeno navdušenje za občni blagor je ugasnilo, in ostal je le pepel prejšnjega sebičnega koristolovja — ta pa je udušil zmožnost, one ideje uresničiti.

Kar se tiče našega, od milosti drugih odvisnega, slovenskega naroda, je to-le presničeno. Mi smo denes sluge, kakor smo bili pred tridesetimi leti; — kar mislimo, da nam bi koristilo, zabrani naš gospodar, rekoč: jaz boljše vem, kaj vam koristi, — in tako se bo zgodilo, kakor jaz hočem. In tako se res godi dandenes, tako se je godilo prej. Da je še dandenes tako, pa je kriv hlapčevski duh mej našim narodom, kriv je stari duh sebičnosti onih ljudij, ki so bili in so žalibog še sedaj po svojem dostojanstvu in svojej vplivnosti odločilni za osodo našega naroda. Mesto jednega gospodarja prej, nam gospoduje cela stranka zdaj, ki se je stvorila iz ljudij te vrste v zvezi z Nemštvom, Slovanstvu uže od nekdanj sovražnim. To je naše stanje, slabše od prejšnjega. Lepe besede naše ustave nas ne morejo več slepiti, ker je upanje na njihovo izpolnitev izgubljeno, ker smo zadobili prepričanje, da je bila spočeta le za Nemce, in da se je uže pri rojstvu njenem mislilo in vedelo, da Slovanom in posebno Slovencem iz nje ne bode koristi, ker bi bilo to zoper nemške interese, ki terjajo ponemčenje Slovencev. In res se je naša državna ustava do zdaj vedno rabila za orožje zoper nas; če smo se namreč mi sklicevali na njo, zahtevajoč ravnopravnost — reklo se je: saj jo imate po ustavi, — ali kar zahtevate, se vam ne more privoliti, ker to bi bilo zoper razvijanje nem-

škega elementa, kar pa je protiustavno. Mi smo tedaj vedno protiustavni, tudi če se na ustavo sklicujemo. In to je naše hlapčevstvo. Evo uže velikokrat navedene dokaze, treba jih je včasih ponoviti.

Našemu ljudstvu se v ljudskejši šoli nemščina vteplje. Srednjih šol nemamo slovenskih — o višjih nij niti govora. To je vse zato, da se more nemški element razvijati, kot mu je po ustavi pravica — tudi mej Slovenci, kakor slovenski element niti doma ne na lastnih tleh. Slovenskemu ljudstvu se po nemško „pravica daje“, njegove javne zadeve — se gajoče v duševno in materialno bitje njegovo — se po nemško „upravljajo“; — govori se še z njim po slovensko, a piše se mu dosledno le po nemško. — In vendar pravijo, da ima slovenski jezik po ustavi jednake pravice z nemškim, — pa če bi bilo vse to slovensko pisano, kar je nemško pri nas, bil bi nemški element na škodi, kar je zoper ustavo. Tako se naša ustava Slovanstvu nasproti tolmači, — pa reci kdo, če to nij očitno germaniziranje na podlagi ustave.

In kljub temu kriči vsa tako zvana ustavoverna stranka, da nas neče germanizirati, kadar je dobre volje, — če pa je slabe, nam pa na vsa usta pove, da pojma „pravičnost“ in „objektivnost“ nijsta za nas. Nij čuda, da ne razumemo te ustave, ki drugače govori in zopet drugače učinke stori. — Recimo dalje.

Če uže naš jezik in naša narodnost nikakor ne najdeta milosti, — nemara imamo pa druge velike dobrote od naše ustave. Pogledimo.

V naših parlamentih se naš votum prezira, ker mi smo vsled „pravičnosti“ volilnega reda in „nepriistranosti“ naših nemških gospodarjev v manjšino potisnjeni, vsled tega se

Listek.

Leon Brussy.

(Povest, poslovenil Fr. Kr.)

(Konca.)

Jedno in dvajseto poglavje.

Fernandez je veselja vskliknil, ugledavši čoln tam, kjer ga je pustil.

Upanje mu je pogum in moč dajalo, in čoln je letel kakor blisk po vodi, in v naslednjih trenutkih je dospel Fernandez brez sape do šalupe. „Halo!“ je vskliknil oddahniši se, „oborožite se. Jaz sem hudobnežema na sledu, in vem kje da sta!“ Lejtenant Strato je prišel iz kajite in nesel nekaj v roki ter spustil v zrak, pogovorivši se s Fernandezom — bila je raketa. „Le pomirite se, sennor Fernandez in oddahnite se, da mi boste mogli vse natančno razložiti. To znamenje bode vse skupaj priklicalo, in kakor hitro bomc mogli, bomo

pomagali,“ je dejal Strato. In ko je Fernandez videl, da se brez mož, koji so šli sledit, nič ne more zgoditi, se potolaži. Lejtenant mu je prinesel kozarec vina in se pomenkoval z njim.

Ko se je Fernandez nekoliko umiril, je ugledal čoln, ki se je naglo približeval šaluپی in črez nekaj trenutkov je uže prišel k njej. „Kaj ste videli ali slišali, lejtenant Strato?“ je Brossy hitro vprašal, „kaj novega od malopridnežev, ali od Karle?“

„Da, Fernandez ju je videl k ladiji iti, kojo je Karnar nalašč za to napraviti dal. Menim, da imamo priložnost jih sedaj ugrabiti. Kje so drugi vaši ljudje?“

„Menim, da blizu, — saj so res uže tu,“ čulo se je veslanje in kmalu se je prikazal drugi čoln.

„Ko smo se bližali Karnarjevi hiši, se je ta razpršila v zrak, kakor ste videli.“ — „Dobro,“ odgovori lejtenant Strato. — „Menim, da z

dvema čolnoma največ opravimo. Vidite luč na ladiji?“ to reki pokaže tja; „in s pripomočjo te bomo lahko dospeli na kraj, kjer leži. Ako se peljemo v čolnih, se lahko tiho bližamo sovražniku, in potem bode lahko jih premagati!“ — „Dobro, hočemo tedaj čolne vzeti.“ — „Vi, lejtenant Brossy, zapovedujte nad enim, jaz nad drugim.“

Dasiravno je bil lejtenant Brossy miren, je vendar dajal urno povelja. Koj ko je dospel drugi čoln, je razdelil orožje in ga obljubil, potem pa dal povelje odpeljati. Njegov čoln je šel naprej in naravnost proti luči Karnarjeve ladije strašansko hitro. Lejtenantu Stratu tudi nij bilo treba dosta zaostajati, kajti tudi pri njem so veslali močni možje na vso moč.

Kakor da bi jih bil veter nesel, so šli mimo obeh vasij in kmalu dospeli brez ovir do ladije. „Dobro, ljubi moji; vsak izmed vas zasluži medaljo,“ reče lejtenant Strato s tihim

naša zahtevanja po naredbah, ki bi pospeševale duševni in gospodarski napredek našega naroda čez levo ramo pogledujejo in zaničujejo. Kaj nam potem koristi pravica, da smo zastopani v zborih, ker se določuje naša osoda, — ko je ta pravica le navidezna — pesek v oči nevednim, ki razmer ne poznajo.

Kolike vrednosti je potem ministerska odgovornost za nas? Nam pravičnega ministra bi nasprotna stranka dela na zatožno klop!

Naša „tiskovna svoboda“ in pravde, ki se količkaj pritiskajo političnega polja, pa ilustrirajo slovečo postavo o „sodski oblasti“ in o neodvisnosti sodnikov, ki je tako lep del naše ustave.

Kaj imamo potem od te uprave. Videz, — nič resnice. A Svoboda osebe, hiše, čuvstvo pisemske skrivnosti, svoboda združenja in zbiranja? — Prvo dvojico se menda varuje tudi v Kini, kjer nima avstrijske ustave — poslednja pa tudi pri nas ne, razen če mora zamurec dolžnost storiti, kakor na desnem bregu Soče, — in potem iti.

Spoznali smo, da nij zlato, kar se sveti, spoznali „dass wir die gefoppten sind“ — zrak se čisti in mi ne verujemo več sladkim besedam. Skušnja nas je izučila, da nam še tako lepa ustava nič ne koristi, če imajo naši nasprotniki oblast, da jo tolmačijo in izpeljujejo po svoje, in se nam rogajo, ker nas za nos vodijo.

Mi čutimo le „vladno in izvršilno oblast“, katero določuje in omejuje ustava, in sicer samo policijsko stran te oblasti. Policija je veliko sredstvo, da se pri nas laglje ustava tako izpeljuje, kakor se. Ona je izvrstno organizirana in ostrupljuje vse družabno življenje. Denunciacija velja pri nas, in gorje denunciranemu, ki je bodisi ali neposredno ali posredno odvisen od nasprotne nam stranke, — po njem je, če je šel v narodno gostilno, če je govoril domač svoj jezik, kjer bi bil lahko nemško govoril, če je rekel, da ljubi svoj narod in želi zmage slovanskemu orožju proti turškemu, kajti „to je kus“.

Kakšno je naše stanje pod varstvom blažene ustave, ki je lepa na papirju. Menda nismo nič na boljšem, nego ruski kozak — kar se tiče političnih pravic, a na slabšem, kar se tiče naše narodnosti.

Zrak se čisti — spoznali smo, da je tako.

Svoboda je ostala za nas beseda, — urešitvenja nismo videli. Zato pa imamo le zaničevanje za tiste ljudi, ki nam očitajo, da ne iščemo svobode in da podpiramo reakcijo.

glasom, „kakor se vidi, se nam bode dobro izšlo.“ Brossy in Strato sta si morala na vso moč prizadevati, da sta ljudi od veselega krika odvrnila, ko so se ladiji bližali in videli, da bode uboga jetnica rešena.

Nekaj minut in čolna sta bila prišla do ladije.

„Na ladijo!“ zapovedal je lejtenant Strato. Hipoma se je njegovo povelje izvršilo. „Povežite te ljudi in jih peljite v spodnji del,“ nadaljeval je in hipoma so bili mornarji, kateri se od strahu nijso branili, povezani in pospravljeni. „Zdaj pojdite vi vsi v sprednji del, pripravite puške in bodite pripravljeni priti kedar vas bodem klical. Lejtenant Brossy in jaz ostaneva tu gori.“

Tri minute je bilo vse tiho na ladiji, kakor v grobu, možje so bili vsi v sprednjem delu, Brossy in Strato pa sta se skrila v kajito. „Edino, kar me skrbi je to, da smo

Take svobode, kakoršno nam dajo naši nemškutarji — ne maramo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. maja.

Gospodska zbornica je zadnjo soboto obravnavala prvo pogodbeno postavko, statut o nacionalni banki. Plener je govoril ostro proti temu, da se dualizem tudi v ta zavod prenaša. Knez Czartoryski je govoril proti dualizmu a za napravljenje nagodbe. On je dejal, da nij nobenega vestnega človeka več, ki ne bi škodljivosti dualizma izpoznal. Storitvene napake bodo tudi Magjari izprevideli in se k drugej polovici bolj pritiskali. Vnanje položanje je tako, da bi želeli bilo notranjega miru, in konca vednega prepira. Zato mora vsaka vlada zapisati si na svoj prapor: spravo narodnih in političnih protivij v posameznih deželah in kraljestvih. — Kaiserfeld govori za nagodbo. Negotovitost, katero nam naklada nenarejena nagodba teži vse gospodarstvo, kredit in podvzetnost. Glede dualizma pravi, da ne ve, katera državna oblika bi boljša bila. Personalna unija nikdar, ker ona bi naredila iz monarhije dve mali neodvisni državi, Avstrijo in Ogersko, ki bi nič skupnega ne imeli, nego osobo cesarjevo. Taka Avstrija bi ne imela uzroka ni opravičenja obstati in biti. —

V pondeljek se je debata o bankovem statutu v gospodski zbornici nadaljevala, in dotična postava po vladnem predlogu sprejela kot veljavna do konca 1887. leta.

Cesarjevič **Rudolf** ima to poletje Prago obiskati. „Pol.“ se iz Dunaja brzojavlja, da Magjari agitirajo v višjih krogih zoper to.

Vnanje države.

Iz Berlina poroča 20. t. m. telegram, da je grof **Šuvalov** tja prišel in odpotoval v Friedrichsruhe h knezu Bismarku, od koder se vrne v London, kjer bode lord Beaconsfield odločil o miru ali vojski, t. j. ali so Angleži s tem zadovoljni ali ne, kar Rusija popušča. Berlinska „National Ztg.“, ki je včasih z nemškim državnim kancelarstvom v dotiki, d v o m i, da bi bila imela Šuvalovega misija dober ali mirotven vpeh. Tudi ruski neodvisni listi ne kažejo velicega zaupanja v miren razvoj stvari.

V „D. Z.“ se pa iz Berlina telegrafira, da so v nemškem ministerstvu vnanjih stvari zadovoljni s tem, kar nese Šuvalov v London ponujat. Južno Bolgarijo hoče Rusija popustiti, ako Avstrija Bosno zasede, kar se v Peterburgu in v Berlinu želi. Tudi se bode baje nasvetovalo, naj bodo Dardanele vojnimi ladjam vseh narodov odprte.

Iz kalnega poljskega vira se v „N. Fr. Pr.“ poroča, da so v **Kijevu** našli skrivno tiskarno z veliko zalogo brošur, v kateri se car pozivlje, naj odstopi s prestola na korist cesarjeviču nasledniku, ki je panslavističnega mišljenja. Mej kompromitiranimi so baje osebe

čolne doli pustili,“ pravi Brossy, „pa saj so na vodni strani in menim, da jih ne bosta zločinca ugledala. Bog daj, da bi kmalu prišla.“ — „Ujemite hudobneža živa,“ reče Strato, „vsaj se nama bo to posrečilo s pomočjo, koju imava.“

Nekaj minut je bilo vse tiho, — strašni trenotki za Brossyja; potem pa se je čulo veslanje od obrežja sem. „Pridejo,“ je šepetal, „niti trenotka nismo prišli prezgodaj.“ Zmiraj bližje je prihajalo veslanje

Črez nekaj trenotkov tihote se čuje Karnarjev glas: „Halo! Kaj se tu godi? Niti moža ga nij na površji. Dajte mi deklico, Moratin, hočem jo v kajito nesti.“

Moratin je pomagal Karli na površje in jej sledil, ker je šel za njem kapitan, koji se je z njima vred vrnil.

„To je prokleto čudno,“ reče Karnar nemirno okolo sebe gledavši. „Halo! kje ste pa

iz najvišjih krogov. — Kakor omenjeno, to je iz poljskega vira, torej malo resnici podobno.

Vsa poročila iz Kotora in Dubrovnika o razporu mej **Črnogorci** in katoliki v Albaniji so neresnična, kakor se v „Presse“ telegrafuje. Tudi prebivalci v Baru so povsem mirni in zadovoljni s Črnogorci.

Italija zbira pri Veroni tri vojne kore, kakor pravi zarad manevrov. Možno pa je, da hoče Italija pripravljena biti, če se pogajanja ne končajo povoljno za evropski mir.

Na **Nemškem** je odstop ali odpust ministra Falka velikansk vtis naredil. Liberalci so silno preplašeni, in uže vidijo, da se bode začela gledati cerkve na zunaj vsa druga politika, nego je bila dozdaj; v notranjosti pa, pravijo, pride reakcija in zatrenje dozdanjih svoboščin. Sodijo, da pojdejo za Falkom še drugi njegovi kolegi v odpust.?

Iz **Amerike** poroča telegraf 20. t. m. iz Newjorka, da Rusija nadaljuje obravnavo zarad nakupa hitrih parobrodskih ladij. — Poprej pa „Times“ poročajo iz Filadelfije 16. t. m. o ruskih vojnih pripravah v Ameriki sledeče: „Ruske operacije v zjedinenih državah dospele so uže na takovo stopinjo, da bode Angleška prisiljena te priprave pred očmi imeti. Razni ameriškanski časopisi pravijo, da rusko vojno gibanje uže postave o nevtrality prelamlja, kakor tudi trdijo, da se trudijo Rusi, da bi se one postave na kongresu prenaredile. Ruski častniki vidijo se po vseh mestih atlantskega morskaga nabrežja, ter kupčujejo za Rusijo. Več nego 20 oficirjev in veliko ameriških mešetarjev je pri teh kupčijah udeleženi. Nakupavajo pa po postavnem potu, tako, da ne delajo zoper zakone, a jih vendar kolikor možno raztezajo. Britanski konzuli jih ostro opazujejo. Ruski častniki parnike, ki so na prodaj, ogledujejo in navadno se protivijo visoko ceno izplačati, katera se od njih zahteva. Tiho in skrivnostno nakupujejo ladije in parnike, in sodi se, da se bodo jednega dne vse ladije, ki so zdaj v ameriških lukah, izpremenile v rusko kapersko floto, katera se bode zjednila na višini ameriških nabrežij. Tudi je dosti uzroka, ako se sklepa, da so Rusi parnik „State of California“, kateri bode odšel jutri iz Filadelfije, tudi nakupili.

Dopisi.

Iz Materije 19. maja. [Izv. dopis.]

Pretečeno sredo popoldne smo imeli tu kaj čudno vreme. Ko je bila južno-zahodnja stran neba čisto jasna, so se proti severo-vzhodu podili črni oblaki in nad nami so strele švigale, da se je videlo, kot bi nebo gorelo, in pri najlepšem solnčnem svitu je kot lešniki debel dež padal. V istem času se je pa v bližnjih Tubljah zgodila velika nesreča. Nek kmet je namreč na njivi poleg vasi na-

vi vsi? Tropa oboroženih mož skoči na ta klic proti njemu. Hud boj se vname. Moratin in Karnar sta bila oba ustreljena, ker ju živa nij bilo moč ujeti, in Karla je kmalu ležala rešena v rokah ljubčeka.

Nečemo dalje govoriti o srečnem snidenji niti o poznejših dogodkih; Karla je bila kmalu očetu nazaj dana in vse se je veselilo, kakor ko bi jo bil vsak kot sestro nazaj dobil.

Črez nekaj mesecev sta se Palo Marino in Jola Brossy tako ljubila, kakor sta se Karla in Leon ter sta si razodela svoje notranje čute. Bila sta ob enem s Karlo in Leon Brossyjem poročena. Naš junak je nekaj časa služil na morji, potem pa je postal senator črez domače pokrajine, in se je slednjič povzdignil do najvišje stopinje, in bil narodni svetovalec. Prijatelji, s katerimi se je bil mej omenjenimi dogodkami seznanil, ostali so mu zmirom dragi, katerih nij nikdar pozabil.

kladal nekaj p'evla na samokolnico, katero je mislil domov peljati, ker se je k dežju napačevalo. A glejte! pri tej priči zabliskne in strela udari ravno v kmeta. Samokolnico je vso razbilo, njega pa je vrglo ob tla in obleka se mu je na več krajih unela. Bližaji pastirji, ki so to videli, tekli so od straha v vas ljudi klicat, namesto da bi bili šli gorečega gasit. Na mesto dospevši ljudje so našli reveža v nezavesti v gorečji obleki na tleh ležati. Hitro so ga ognja oteli, preoblekli ga in domov nesli. Velike rane nij bilo na životu nobene zapaziti, le od ognja, ki mu ga je strela zanetila, bil je ves opečen in osmojen. Vsled strela je popolnem ob sluh prišel. Kar je najbolj čudno, je to, da je bil mož na prostem, daleč proč od visocih rečij, da je bilo nebo popolnem jasno, in nij niti takrat, ni prej, ni poznej le kapljica dežja padla. Kmalu potem je prišel nesrečnik k zavesti, je bil previden sè sv. zakramenti in drugi dan so ga v bolnišnico v Trst peljali.

Letina kaže tudi pri nas še precej dobro. Sadju ne bomo pomanjkanja trpeli, če obstane. Koščičastega sadja bo prav mnogo, ne toliko pečkastega. Marelic in mandeljnov pa prav malo. Mrzli dnevi v marcu in aprilu so raščo zadrževali, a kljub temu so začele najbolj zgodnje marelice in mandeljni prezgodaj poganjati, in še precej mrzle noči so cvet poparile. Bog nam daj saj družega obilo, kajti pri našem kmetu se hitro spozna, če se mu je sadje dobro oponeslo. Zato se je pa začelo pri nas v sadjereji še precej napredovati, in kar še manjka, k temu — upamo — nas bo naša šola spodbujevala, katera, če tudi še le dve leti stara, je letos uže več divjakov in ceplencev iz svoje drevesnice mej šolsko mladino razdelila.

Ker sem pa uže pri šoli, naj mi bode dovoljeno še nekaj omeniti. Veliki dobrotnik in stari prijatelj naše šole g. K. Kastelic, tukajšnji posestnik in trgovec je letos mej drugimi stvarmi daroval šoli veliko plehasto nadvratno tablo v slovenskih barvah z napisom: Narodna šola. Bi rekel kdo, kaj ta malenkost! Dobro, ali ravno na tej malenkosti bi se gotovo marsikateri c. kr. šolski nadzornik na Kranjskem, Štajerskem ali Koroškem spodtikal. V „tužnej“ Istri je vendar nekaj svobode doma!

Domače stvari.

— (Deželna vlada) je ovrгла vse sklepe zadnjega burnega občnega zbora ljubljanske hranilnice o tem, ali naj se nova hranilnica zida na Kozlerjevem vrtu, ali na Novakovem prostoru, ter ukazala, da naj na novo sklicani občni zbor hranilničnin o tej zadevi ukrene, a prej da naj se deželnej vladi predloži načrt hranilničnega poslopja na Kozlerjevem vrtu.

— (Valvazorja) v novej izdaji gosp. Krajca v Novem mestu, izšel je včeraj 33. zveščič, nadaljevanje knjige o mestih, trgih, gradovih in klostrih na Kranjskem.

— (Novomeške požarne straži) je cesar dal 80 gld. za to, da si bodo mogli orodja kupiti.

— (Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.) Dne 17. t. m. je sedel na zatožnej klopi Janez Alin, iz Srednje vasi, okraj ljubljanske okolice, obdolžen, da je 25. febr. t. l. po noči napal Ignacija Zajca iz Rudnika, s kolom ga po glavi mahnil, da je Zajec padel na tla, ter mu vzel potem srebrno žepno

uro in verižico, ter je ubežal. Alin trdi, da nij Zajca s kolom udaril, in je uro na tleh našel ter jo soboj vzel. Ker se je pa dokazalo, da je res Alin Zajca napal in obropal, izpoznali so ga porotniki za krivega in so ga sodniki obsodili na pet let teške ječe. — Dne 18. t. m. pak je bila 55 let stara Marija Šimšič iz Brezja obdolžena da je svojemu svaku hlev zažgala, vsled česar je vse njegovo poslopje in še treh družih gospodarjev zgorelo. Vendar porotniki nijso mogli prepričanja dobiti, da je ona zažgala, zato so jo nekrivo izpoznali.

— (Na smrt obsojen.) Izpred celjskega porotnega sodišča: Okrajnej sodnji pri sv. Lenartu je došlo 2. marca naznanilo, da je posestnik France Satler svojo pastirko umoril, in da jo hoče na tistem zakopati. Ko so šli gledat mrtvo dete, potrdilo se je, da je Reza Rojs na prisilni način umrla. Preiskovalnemu sodniku je trdil Satler, da nij nameraval svoje 6letne pastirke, katere nij mogel trpeti zaradi njene nesnažnosti hipoma umoriti, nego je le hotel toliko časa jo mučiti, da bode umrla. Tudi soproga zatoženčeva priznava, da je le ta njo in njene otroke hudo trpinčil, ker mu je bilo na tem ležeče, da bi otroci pomrli, katerih dedščina je na posestvu zagotovljena; sorodniki pričajo tudi zoper njega, da je z otroci surovo delal. Tako je prišel 1. februarja o poludne domov, in ker mu pastirka njegova nij takoj vrat odprla, splete dve vrvi skupaj ter jo s tem tepe, ob stene meče, jo potem do nazega sleče ter jo dene v kad polno vode — (meseca februarja!) kjer je bila ves čas ko je on jedel. 6. februarja jo je toliko tepel, da je padla ob vrata, ter jedne roke in jedne noge nij mogla gibati. 15. februarja vrgel jo je najprej v posteljo, potem na tla, od tukaj na peč, potem zopet na tla, in jo je z nogama teptal in jej skoraj vse lase populil. Prvega marca mučil jo je tolikanj in tepel, da je jedno uro pozneje deklince umrlo. Ko se je pre sodiščem ta živalski čin opisaval, slišati bila je mej poslušalci in tudi mej porotniki glasna nevolja. France Satler je bil torej jednoglasno krivega izpoznan in v smrt na vešalih obsojen. Ko je slišal razsod, zgrudil se je na klop in dejal: „Sodišče naj mi odpusti, vsega nijsem jaz sam kriv.“

— (Tri smrkove konje), ki so v Ljubljano pripeljali, pošte kočevske, so v četrtek v živinozdravniški šoli na Poljanah pobili. Da bi se ta kužna bolezen ne zatrosila še dalje, zaprli so nemudoma konjski hlev Maličev, kjer ljubljanska pošta ostaja, in prenovili tla ter iz nova ometali stene. Tudi preiskujejo še druge konje pošte kočevske, da se prepričajo, nij li med njimi še kakega smrkovega ali pa te boleznj sumljivega konja.

— (Toča.) Iz Mirne Peči, se „Sl.“ 18. t. m. piše: Zgodaj je začela toča uničevati upanje kmetovo. 16. t. m. proti večeru se je vsula precej debela in voglata po Grčvrhu, posnela južno stran Golobinske gorice, in segla tudi do Golobinskega polja ter mnogo škode uzročila. Sicer trta letos kaže lepo in strn obeta obilo žetev. Bog nas obvaruj v prihodnje še kake večje nesreče! —

— (Trgovina z lesom.) Od 1. junija naprej bode italijanska vlada za vsak kubičen meter lesa, kateri se iz Avstrije v Italijo uvozi, 1 frank voznine pobirala, kar bode zadelo mnoge naše slovenske trgovce z lesom.

— (Južna železnica) je dobila — kakor se nam piše — višje povelje, vladi na-

znaniti narodnosti svojih uradnikov. Vsled tega je moralo vodstvo železnice vse tuje uradnike odstraniti pri takih postajah, katere so strateške važnosti. Tako je mogel neki uradnik, rodom Prus, v Podravljah na Koroškem na drugo postajo preseliti se, ker ima tu most čez Dravo v stratežnem obziru velik pomen.

— (Boj mej gozdnimi lovci in divjačinskimi tatovi.) Iz Celovca se nam piše: Hud boj se je bil 18. t. m. ob 2 zjutraj vnel mej lovci grofa Christalnika in mej tatovi divjačine ali neopravičenimi lovci. Ustrelili so bili tatovi desetoročega jelena na Svinjske planini, na Koroškem, a bili so takoj od lovcev zapazeni. Elen izmej lovcev dospe do tata in ga zagradi; na to prideta še dva tatova in se vržeta na lovca, katerega z noži hudo obdata. Še le potem, ko še dva lovca svojemu tovarišu na pomoč prihitita, posrečilo se je dva tatova ujeti. Prvi lovec je menda tako hudo ranjen, da nij upati da bi okreval. Tatovi so tudi zelo ranjeni.

Razne vesti.

* (Napad.) Neki France Rozman, doma iz Št. Jurja na Štajerskem, ključarski pomočnik, seznanil se je bil na Dunaji z neko vdovo, po imenu Vogel; ta je zahtevala, da bi jo za ženo vzel, kar pa Rozman nij hotel storiti. Zato sta se čestokrat prepirala, koncem pa Rozman iz revolverja ustrelil vdovo Vogel v vrat. Jednajstletna hči vdove, kričaje hiti pomoči iskat, a Rozman tudi za njo ustrelil; krogla je ranila deklico na čelu. Rozman nastavi potem revolver sebi proti čelu, ter v sebe ustrelil, in ko zapazi še jedenkrat vdovo, zapali zopet za njo. Zdaj še le so prišli ljudje na pomoč, ter so Rozmana sodnji izročili. Pri končnej obravnavi, katera se je oni petek vršila, trdil je zločinec, da je hotel vdovo Vogel le ostrašiti, a je kupil revolver za to, da bi sebe usmrtil. Obsodili so ga na 9 let teške ječe. Vdova je uže ozdravela in tudi zločinec sam, akopram se je dvakrat v glavo ustrelil, je zopet zdrav.

* (Umor.) Iz Velicega Enzensdorfa se poroča: Minoli petek 10. t. m. izvlekli so iz Dunava mrtvo truplo neznanega moža, ki je pa imelo znamenja, da je bil mož sé silo umorjen. Ker se je sodnji prepozno naznanilo, ogle dati je mogla mrtvega še le 14. t. m. Mrtev tujec je bil star 25 let ter je 4 tedne v vodi ležal. Na glavi in na desnej roki je imel velike rane, in kakor izvedenci pravijo teh ran nij dobil v vodi, marveč, da ga je moralo več osob napasti, katere so ga potem tudi v Dunav vrgle. Ker pri mrtvem nijso našli nikakih rečij, sodi se, da so ga zločinci tudi oropali. Obleko nesrečnika spravili so v občinski pisarni v Orthu.

* (Sto srenjskih ali občinskih šol) ima zdaj — mesto Berolin! Poslednjo, s katero je to število dopolnjeno, so odprli letos 30. dan meseca marca s posebno slavnostjo.

* (Nemški učenjaki o Vjeri Zasulič.) Znano je, da so polovični nemški „liberalci“ imeli samo psovke na Slované in zlasti Ruse ob priliki stvari Vjere Zasulič. Slavní učenjak pravosodstva, Franc pl. Holtzendorff, pa zdaj razpravlja v najnovejšej številki časopisa „Gegenwart“ razsodbo, po kateri je bila Vjera Zasulič od ruskih porotnikov za nekrivo izpoznan. Kakor ne more znanost meje mej zdravim mišljenjem in duševno boleznijo postaviti, tako tudi ne more one točke znamka zaznamovati, kjer pravni čut volje, čut prava o zločinski obliki dejanja tolikanj preteza, da se ne sme pravo, ampak dolžnost milosti po čutu narodnega prava sklicavati. Ta problem ne more jurist rešiti, temuč tragedijski pesnik. Kolikor bolj narazen sta formalno postavno in način moralnega čuta v narodu, toliko bolj se bodo porotniki vpirali da bi se oni rabili le kot orodje čisto jurističnega čutenja. Ta razpor mej moralni in političnimi in čisto juristič-

nimi nazori navzel je na Ruskem posebno obliko; v razsodu porotnikov zjedini so se vsi čuti prava, katere so umetno zakrivali in mejili. Kar je moralo častništvo toliko let molčati, to je našlo svojo pot v razpravah v razsodnej sobi.

Izmed vseh boleznij, katere bogate statistiko smrtij, je pljučna sušica, za katero jih vsak dan na tisoče umre in katera največjo žalost nosi v družinsko življenje, najnavadnejša.

Poskusi, katere so najprej delali v Bruslju, a jih potem tudi drugodi skoraj povsodi ponavljali, so dokazali, ka je tēr, smolnat jelkin produkt, vrlo do-brega in srečnega vpliva na vse, ki trpe za jetiko ali bronhitis.

Tēr se daje najboljšē uporabljati v obliki kapsul in so mej temi še osobito Guyotove tērne kapsule proti onim boleznim mej ljudmi popolnem udomačile. Najnavadnejše jemljo pri vsacem obedu po 2 do 3 kapsule in bolnik skoraj na hip občuti nekovo olajšanje.

Da izogneš mnogim ponarejanjem, oziraj se na to, da ima etiketa sklenična podpis g. Guyota v trobarvenem tisku. (86-2)

Zaloga v Ljubljani: G. Piccoli, lekarničar.

Umrli v Ljubljani.

15. maja: Urša Vidmar, reva, v ubožnej hiši, na odtoku krvi.

17. maja: Gottfried Hofbauer pl. Hohenwall, c. kr. generalni major v pokoju, 53 l. 6 m., poljan-ska cesta št. 6, na srčnej vodenici.

Loterijske srečke.

V Trstu 18. maja: 34. 82. 59. 12. 48.

V Linci 18. maja: 39. 69. 46. 27. 44.

Dunajska borza 21. maja.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Znotni drž. dolg v bankovcih	61 gld.	90	kr.
Znotni drž. dolg v srebru	64	80	
Zlata renta	71	70	
1860 drž. posojilo	113	75	
Akcije narodne banke	796	—	
Kreditne akcije	213	—	
London	121	55	
Napol.	9	72 1/2	
C. kr. cekini	5	73	
Srebro	105	75	
Državne marke	60	—	

Štev. 589.

(165)

Dražbeni razglas.

Od c. kr. okrajne sodnije v Logatci se bodo vsled prostovoljne prošnje g. Josipa Blažona, posestnika v Planini, nekatere k zemljiščem sub recti. št. 85¹/₂, 85²/₂, 26 in 26¹/₂ Haasberške graščine spadajoče njive in senožeti

dne 28. maja 1878

od 9. do 12. ure do polu dne, in od 3. do 5. ure po polu dne v Planini, na javnej dražbi, posamezno s tem pristavkom prodajale, da ostane zastavna pravica na imenovanih zem-ljiških zavarovanih upnikov neozirno na kup-nino prihranjena.

Dražbeni pogoji se lahko o navadnih uradnih urah pri podpisanej sodnji ogledajo.

C. kr. okrajna sodnija Logatec,
dne 30. aprila 1878.

Štev. 7402.

(162-2)

Razglas.

V četrtek 23. maja t. l. do polu dne ob 9. uri se bode košnja mestnih trav-nikov v Latermanovem drevoredu pod Tivolijem po očitnej dražbi v najem dajala.

Najemniki se vabijo določeni dan na trav-nike v Latermanovem drevoredu.

Mestni magistrat v Ljubljani,
17. maja 1878.

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebstij za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega pa-pirja. Vse potrebstij za merjevce (inženirje), sli-karje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdejujejo se tudi monogrami na pisemski papir, visitne karte in pi-semske zavitke. (158-4)

Pekarija.

V Šmarji tik dolensjske ceste in farne cer-kve se daje pekarija v najem, taista se tudi lahko za štacuno porabi. Opomni se, da od Ljubijane do Št. Vida nobene pekarije nij. Več o tem se izve v Šmarji št. 21. (153-3)

Komí,

ki je izurjen v vseh poslih prodajalnice mešanega blaga, in z dobrim spričevalom previden, bi rad v službo stopil. Ponudbe v ta namen naj se izvolijo pošiljati pod naslovom: „K. H.“ poste restante Brežice. (157-2)

Slovenske knjige.

V „narodnej tiskarni“ se dobē, in morejo tudi po poštnem povzetji naročiti najnovejše slovenske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slo-vensk roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „Kalifornske povesti“ od Bret Harte-a. Cena 50 kr.

20. maja:
Evropa: Tabaner iz Solnograda — Eisenstiller iz Grada. —
Pri Slovani: Müller iz Dunaja. — Jereb iz Gorenjskega. — Lence iz
Staroga trga. — Sandri iz Brežic. — Curjel iz Trsta. — Hirschler iz Dunaja.
— Hieber iz Maribora.
Pri Mateti: Kelleman iz Dunaja. — Doičal iz Vasiina. — Schacherl
iz Dunaja. — Veseljak iz Planine. — dBernardo iz Vidma. — Bačar iz
Kranja. — Dralka iz Radovljice.

3. „Tugomer“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.

4. „Na Žerinjah“, izviren roman. Spi-sal Janko Krsnik. Cena 60 kr.

5. „Župnik Wakefieldski“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleštine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.

6. „Mej dvema stoloma“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.

7. „Cvet in Sad“, izviren roman. Spi-sal J. Jurčič. Cena 80 kr.

V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Potem

Trije javni govori.

Govorili prof. Fr. Šuklje, Iv. Tavčar in prof. Fr. Wiesthaler v Ljubljanski šitalnici. 8° 9 pol. Cena 30 kr.

Oznanilo.

Karel Wannischa zaloga blaga se od 13. t. m. naprej po zelo znižanej ceni razprodaja.

V Ljubljani, 12. maja 1878.

(161-2)

Opraviništvo konkurzne mase.

Na dunajskej svetovnej razstavi obdarjeno z medalijo za napredek in se srebrno v Lincu 1875.

Prečastitej duhovščini!

Štefan Berlyak,

meščan in izdelovalec cerkvenih dragocenostij,

priporoča se za izdelovanje cerkvenega dela vsake vrste, kakor tudi talarov, duhovenskih sukenj i. t. d., solidno in po nizkej ceni. (145-3)

Karoline Berlyak-ove vezenje se zlatom,

priporoča se v izdelovanje nebes (baldahinov), zastav, zastav za pevska, strelna, veteranska, in društva požarnih straž.

Prejemajo se tudi ornati za polaganje.

Vezenja, ako se dodā tudi tvarina, obrobijo se in skrbno izdelajo, kakor se tudi vsim vprašanjem nemudoma odgovarja.

Fabrika in zaloga:

Dunaj, mesto, Grünangergasse št. 12.

„Concordija“

vzajemno-zavarovalno društvo v Libercu
(Reichenberg in Böhmen).

Uljudno naznanjamo, da smo za vojvodstvo Kranjsko

Glavni zastop

se sedežem v Ljubljani ustanovili in za vodjo izvolili gospoda

Ignacija Valentinčič-a,
hišnega posestnika v Ljubljani.

Liberec (Reichenberg in Böhmen), 1. marca 1878.

Ravnateljstvo.

Gledē na gornje naznanilo, kakor tudi gledē na to, da se bodo zavarovanja pri meni pod najugodnejšimi pogoji sklepala, ter da bode moja posebna skrb, p. n. stranke vsestransko zadovoljiti, — si dovoļujem slavno občinstvo na meni izročeni glavni zastop prav posebno opozoriti, ter k obilnej udeležbi vabiti.

„Concordija“ zavaruje proti škodi po ognji na poslopjih, premakljivih rečeh in poljskih pridekih, kakor tudi na človeško življenje v različnih primerijeh.

Ponudbe za sprejem zastopništva, kakor tudi ponudbe za zavarovanja se spre-jemajo v mojej pisarni: sv. Petra cesta št. 73, kjer se tudi pojasnila brez-plačno dobivajo. Odličnim spostovanjem

Ignacij Valentinčič,
hišni posestnik.

(149-3)

V Ljubljani, 1. marca 1878.